

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

ANULŪ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefrancoate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

NR. 18.

Mercuri 23 Ianuaru (4 Februaru)

1885.

BrașovŪ, 22 Ianuaru (3 Febr.) 1885.

Cronica înregistrăză ađi unŷ nou atentatŷ alŷ domnului Trefort în contra autonomiei nŷtre bisericesci.

Ne este cunoscutŷ, cŷ în Peșta se lucrăză acum cu îndoită putere spre a lăři și întări „idea de statŷ maghiarŷ,“ scimŷ și aceea, cŷ celŷ mai zelosŷ și totodată celŷ mai cutezătorŷ în a trage consecințele practice din acea ideă este d-lŷ Trefort.

Deci ce ni le dă necurmatŷ ministrulŷ instrucțiune și de culte despre aceea cŷtŷ de mult zace la inimă înflorirea organismului națiunii române și prosperarea instituțiunilor de cultură națională, s'au mai înmulțit încă cu una destulŷ de caracteristică pentru mizeria și volniciele erei guvernamentale de ađi.

Astă vără când a debutatŷ d-lŷ Trefort cu faimŷoșă ordonanță relativă la modalitatea împărțirii ajutorului de statŷ anualŷ, destinatŷ pentru preoți din archidieceșă română greco-orientală. amŷ fostŷ accentuatŷ, cŷ principiulŷ stabilitŷ de d-lŷ Trefort, ca dŷnsulŷ să judece calitățile preoților noștri și meritele, ce i-ar îndreptăři a cere ajutorŷ, nu numai cŷ este fŷrte prejudețiosŷ libertății și autonomiei bisericesci, dŷr va creă unŷ precedentŷ din cele mai periculoșe arogându-și ministrulŷ nisce drepturi, ce cadŷ numai și în sfera conducerii bisericesci a arhierilorŷ și a consistorielorŷ lorŷ.

Sinodulŷ archidieceșanŷ gr. or. a protestatŷ, precum scimŷ, în contra acestei uneltiri ministeriale și a declaratŷ, cŷ mai bine renunță la „mila împăratășcă“ decŷtŷ ca să primășcă nisce condițiuni atătŷ de umiltŷore și vătămătŷore în ceea ce privesce împărțirea ei.

Acăștă afacere încă nu este terminată și eată cŷ d-nu Trefort cutăză a face unŷ pasŷ mai de parte.

Amesteculŷ lui la distribuirea milei memorate îlŷ motivă cu aceea cŷ, deŷrece se tractăză aici de unŷ ajutorŷ din partea statului, guvernulŷ și organele lui sunt chiamate a judecā cui să se de acestŷ ajutorŷ, ele trebuie să vegheze ca să nu fie ajutoarați preoți, cari, după vederile celorŷ dela putere, nu sunt destulŷ de „patriotici.“

Nu-i destulŷ însă cŷ ministrulŷ de culte vrea să știe mai bine decŷtŷ capulŷ bisericeii și organele lui, care preotŷ cum se pŷrtă și ce merite are pentru de a fi remuneratŷ din ajutorulŷ de statŷ, dŷr d-lŷ Trefort merge ađi până a pretinde cŷ și judecata asupra cunoscințelorŷ religioșe și asupra capacității preoțilorŷ români greco-orientali de a instrui pe fiii bisericeii în învățaturile creștinesci și de a propovădui evangeliulŷ lui Christosŷ, i-ar compete totŷ numai guvernului.

Este aprŷpe de necredutŷ ceea ce ne raportăză unŷ amicŷ alŷ fŷiei nŷtre din Peșta despre unŷ casŷ întâmplatŷ de curândŷ față cu alegerea unui catechetŷ în Brașovŷ. Decă nu amŷ avē încredere deplină în persŷna, dela care primirămŷ informațiunea, amŷ fi statŷ la îndoielă, cŷ d-lŷ Trefort, cu tŷte antecedentele lui, ar fi pututŷ merge așa departe în disprețulŷ sŷu față cu legea bisericeșcă și cu organele bisericesci.

În puterea dreptului ei de autonomiă biserica gr. or. a dispusŷ ca să se alēgă dintre preoții români din Brașovŷ unŷ catechetŷ, care să de instrucțiunea în cele religioșe și morale acelorŷ

elevi gr. or., cari cercetăză institute de altă confesiune și școlele de statŷ de aici. Consistoriulŷ din Sibiu a trāmisŷ actulŷ de alegere la ministrulŷ de culte spre întărire și d-lŷ Trefort respinge pe catechetulŷ alesŷ dŷcendŷ, cŷ nu e aderentŷ alŷ „ideei de statŷ,“ prin urmare din considerațiunii politice.

Ministrulŷ de culte nu-i trebuie pentru școlele de statŷ catecheți, cari să învețe pe copii religiunea în limba lorŷ conformŷ aședămintelorŷ bisericesci, ci dŷnsului îi trebuie ŷmeni politici, agitatori pentru lăřișea „ideei de statŷ“ și a limbei maghiare.

Altfelŷ nu mai putemŷ înțelege acăștă măsură prin care din nou se ignorăză autonomia bisericeii, se umileșcŷ conducătorii ei și se vatămă drepturile credincioșilorŷ.

Decă amŷ ajunsŷ ca și cu studiulŷ religioșei să se urmărășcă scopuri politice, decă într'unŷ statŷ, unde trăiescŷ mai mulți Nemaghiari decŷtŷ Maghiari și unde esistă o deosebire așa de mare de confesiune, nici religiunea nu mai pŷte fi ferită de înriurința politiceii militante a partidei dela putere, decă și biserica încetă de a fi terēmŷ neutralŷ, decă și ea devine teatrulŷ luptelorŷ de naționalitate și de partidă, atunci nu mai esistă nici o siguranță în acestŷ statŷ, atunci trăimŷ în cea mai deplorabilă stare de anarhiă.

Ni se spune cŷ consistoriulŷ din Sibiu și-a apărātŷ dreptulŷ față cu ministrulŷ, dŷr acesta a rēmasŷ nemișcatŷ în hotăririșea sa de-a nu primi pe catechetulŷ propusŷ. Ei bine, ce va urmā după acășta, numi-va ministrulŷ însuși unŷ catechetŷ, duce-va elŷ derisiunea dreptului legalŷ alŷ bisericeii așa departe, ori elevii gr. or. dela școlele străine din Brașovŷ vorŷ rēmanē fără instrucțiune religioșă, care se va înlocui prin studiulŷ catechismului „ideei de statŷ“, propusŷ pŷte de unŷ popă calvinescŷ ungarŷ?

Nu vomŷ mai apelā la actualulŷ capŷ alŷ bisericeii gr. or., cŷci avemŷ durerŷoșă convingere cŷ batemŷ numai tŷca la urechile surdului ori cŷ ne adresămŷ la unŷ omŷ, care se conduce de idea fixă, cŷ Trefort este patriarculŷ sŷu.

Vomŷ apelā însă la fiii bisericeii, chiamăți a luptā pentru drepturile autonome bisericesci și datorŷ a apărā legea constituțională bisericeșcă, și le vomŷ dŷice: veghiați, cŷci inamiculŷ a intratŷ în sfânta cetate!

Katkov și amicițiia germano-rusă.

O telegramă din Petersburg cŷtră »N. freie Presse« comunică, cŷ șgomotulŷ împărășiatŷ, cumcŷ prințulŷ Bulgariei ar avea de gândŷ să ia de soțiā pe o fată a prințului de corŷnă germană, a făcutŷ pe Katkov să-și dea altă rărere ca până acum despre amicițiia ce esistă între Rusia și Germania. Numitulŷ omŷ de statŷ rusŷ declară, cŷ plānuita cășatoriā este periculoșă pentru pacea europeană. Indată ce Germania n'ar mai observā reserva de până acum în afacerile interne ale Bulgariei, lipsa de solidaritate între cabinetulŷ rusŷ și germanŷ ar eși la ivelă. La cea mai neînsemnată cestiune, divergența între vederile celorŷ douē cabinetelor arŷ provocā serioșe neînțelegeri, prin care s'ar nimici tŷte fructele ostenelelor îndelungate ce au adusŷ după ele apropiarea ambelorŷ puteri, încoronate prin întrevederea dela Skiernevice. Cestiunea orientală ar veni erāși la ordinea ției și pacea Europei s'ar amenință. Katkov își esprimă șperanța, cŷ toți căți au interesŷ de mântinerea păcii, vorŷ pune to-

tulŷ în mișcare, ca să impedece pe prințulŷ Alexandru alŷ Bulgariei d'a face pasulŷ nu destulŷ de chibzuitŷ.

Cu alte cuvinte și pacea europeană și preșinia germano-rusă suntŷ întemeiate pe nășipŷ. O slabă adiere a nemulțămirei Rusiei a distrusŷ și pace și preșinia. Prin urmare încășerarea e amānată de ađi pe mâne.

Din Reichstagulŷ germanŷ.

În ședința dela 31 Ianuaru n. a Reichstagului germanŷ a fostŷ o deșbaterē fŷrte interesantă asupra socialiștilorŷ. Ministrulŷ Puttkamer a dŷisŷ, cŷ anarchismulŷ și socialismulŷ suntŷ ramuri ale aceleiași tulpini și strigă infuriatŷ cŷtră deputați socialiști: »D-vŷstră, domni mei, aři ascuțitŷ pumnalulŷ, sub loviturile căruia a căduțŷ consilierulŷ polițienescŷ Rumpff din Frankfurt.«

La aceste rēspunșe deputatulŷ Liebknecht: »Adevărutulŷ părinte, care a nutritŷ socialismulŷ, este prințulŷ Bismarck. Numai legea în contra socialiștilorŷ a grăbitŷ atentatele. (Strigăte: Hŷdel!) Cine îndrășnesce să ne atŷrne de pulpanele hainii pe Hŷdel?« Drēpta n'a rēspunșŷ nimicŷ la acăștă replică.

Tractatulŷ de estradare pruso-rusă.

Lipsca, 25 Ianuaru a. c.

Tractatulŷ de estradare între Prusia și Rusia se consideră, cu tŷte desmiștirile unorŷ țiare, ca o urmare a întrevederii dela Skiernevice. De multŷ timpŷ s'a fostŷ țesutŷ planulŷ de a se luā mēșuri internaționale contra anarchismului; cauza cŷ nu s'au luatŷ până acum a fostŷ, cŷ nu s'a gășitŷ o formă corectă și potrivită. O situațiune de totŷ nouă nu s'a creatŷ, cŷci și fără tractatulŷ guvernulŷ prusianŷ și celŷ rusescŷ ar fi estradatŷ de sigurŷ pe orice criminalistŷ, care ar fi atentatŷ la viața vreunui membru din familia domnitŷore. Ceva nou se pare mēșura luată față cu procurarea și posesiunea de dinamită; prin acestŷ adausŷ tractatulŷ devine unŷ mijlocŷ specialŷ contra anarchiștilorŷ, și astfelŷ s'a făcutŷ începutŷ unei legi internaționale antianarhiste. Expresiunea, cŷ caracterulŷ politicŷ alŷ crimei nu pŷte servi de motivŷ spre a refușă estradarea, are mai multă valŷre formală, ca materială. Prin acășta s'a spusŷ din din capulŷ locului, cŷ anarchiștii suntŷ scoși din sfera agitatorilorŷ politici, deși experiența ne arată, cŷ motivele lorŷ suntŷ mai totdeuna politice. Alexandru II. d. e. a fostŷ fără îndoielă jertfa fanaticismului politicŷ a celorŷ ce l'au omoritŷ. Nobiling, Reinsdorf totŷ de motive politice au fostŷ conduși în atentatele lorŷ. Este faptŷ, cŷ anarchiștii suntŷ fanatici politici, cari n'au în vedere interesele personale când esecută atentate, cinumaisē facă drumŷ statului anarchiștŷ-socialistŷ și să mŷră ei înșiși mŷrte de martiri.

Tractatulŷ s'a încheiatŷ deocamdată numai între Prusia și Rusia; fără îndoielă cŷ îlŷ va primi tŷtă Germania. Pentru ca să aibă însă efectŷ, este de lipsă ca să-lŷ primășcă și celelalte state, în care s'a incubatŷ anarchismulŷ: Franța, Austria, Elveția și chiar și America, cŷci de aici se aducŷ cu deosebire materiile explozibile. Cele trei atentate cu dinamită sēvērșite în 24 Ianuaru n. în Londra dovedescŷ, cŷ cu anarchismulŷ nu e de glumitŷ. V.

Din dieta Ungariei.

Cu ocașiunea deșbaterii speciale a bugetului justiției, începute în ședința dela 30 Ianuaru a dietei din Peșta, s'au petrecutŷ și unele scene interesante.

Alexandru Kŷrŷssy, polemizândŷ cŷ Szalay, dŷise: Szalay a declaratŷ de falsŷ ce am dŷisŷ eu erŷ, cŷ Ungaria și Austria formăză o monarhiā; dar și în legi — imi obiectă — se află pretutindenea, unde e vorba de afacerile comune, cuvintelulŷ »și.« Asta-i falsŷ. Nu esistă o »Ungariā și Austriā.« (Mișcare). Există numai o monarhiā austro-ungară. (Contrațicēri în stānga estremă. Strigăte: Iți gratulămŷ!)

Președintele: Ca președinte alŷ uneia din cele douē camere a dietei unguresci trebuie să declarŷ, cŷ d. deputatŷ e în erŷre. (Aprobări generale.) În sensulŷ

dreptului nostru de stat este, ce e drept, o monarchia austro-ungară; dar acesta înseamnă: imperiul austriac și imperiul unguresc. Am ținut de datoria mea, ca președinte al acestei camere, să fac această declarație (Aprobări generale).

Alexandru Körössi, referindu-se la art. de lege V. 1878 § 127, dice: Dacă m'am exprimat astfel, nu eu sunt în eror, ci legislația ungurescă.

Ignaz Helfy, răspunzând la un pasagi din discursul ministrului justiției, observă: Respectă memoria lui Franz Deak și simți o adevărată pietate, ca ori ce Ungur, și mă bucur că națiunea ungurescă se poate lăuda cu mari caractere în toate partidele... Dar acum câteva zile ministrul Trefort a spus, că Deak ar vorbi așfel în destinația autonomiei catolicilor. Acum dice ministrul justiției, că atunci erau alte timpuri, atunci a fost forța corectă ce a spus Franz Deak, dar că se potrivesc referințele nu înseamnă a fi retrograd. Toți reacționarii istoriei au vorbit astfel.

Desider Szilagy, reflectând la cele șise de președintele, observă că expresiunea »monarchia« nu înseamnă »imperiu« în același strict sens al cuvântului, în care înseamnă și stat, ci în sensul constituției înseamnă legătura ce există între amândouă statele monarchiei. (Aprobări generale.) Deoce întrebarea acestei nimir, precum și ici coala a cuvântului »imperiu« în loc de »monarchia«, numai acest sens poate să aibă, din parte mi aș dori să nu se confunde sensul, ca și cum cu cuvântul »monarchia« seu imperiu s'ar numi un stat. Aș dori acesta cu atât mai mult, că am vădit opuri d'ale literaturii străine, care vorbesc despre un drept de stat comun al monarchiei austro-ungare, ceea ce în acest sens nu există. Căci repet, expresiunea »imperiu« seu monarchia nu înseamnă altceva decât legătura ce există în sensul constituției între statul ungar și statul austriac. (Aprobări vii).

Că acesta se termină rezolvarea bugetului justiției.

pinsu pe catechetul ales sub cuvânt că nu este credincios »ideei de stat« și de aceea numirea lui din considerații politice nu se poate încuviința.

Consistoriul din Sibiu a remonstrat la ministru insistând cu energie pentru alesi catechet, care posedă calificația necesară și apărându-și astfel dreptul său. Aud însă că nici acesta remonstrare n'a folosit nimic și că d. Trefort a repetit că »nem lehet!«

Atâta pentru acuma. Vei înțelege că am stat uimit când am aflat de această nouă ofensă, der prietenul meu m'a asigurat că e »tisza igazság« ceea ce mi-a spus. Sfârșesc, căci ți-am comunicat deja pre mult pentru ca să nu te mahnesci în adencul inimei. Primesce ș. c. l.

SCRILE DILEI.

Adunarea generală a comitatului Coșiocnei a respins propunerea d-lui Ladislau Vaida, care cerea să se roge guvernul a nu aprobă statutele reuniunilor de maghiarisare. Nici nu ne așteptam la alt rezultat din partea mamelucilor.

Primim din Teiuș următoarea întempinare: Domnule Redactor! In Nr. 10 dela 13 Ianuarie publicați o corespondență despre balul ce docentele St. Cr. din Teiuș l'a arangiat în folosul său, în care se dice »cumcă inteligența română de prin sate n'a asistat, chiar nici preotul local. Spre întempinare însemn numai atâta, cumcă decă corespondentele ar cunosc cine este numitul docente și decă ar sci ori ar avea idea, că cine, sub ce împrejurări, și spre ce scop ar avea cuvânt de a aranja balul în folosul său, atunci nici nu s'ar imputa inteligenței lipsa de elan național, nici s'ar fi adausă că: »tristă lucru că n'au luat parte toți Români și mai alesi capii.«

Gregoriu Serbu, preotul local, care n'a luat parte.

Cum se face, că pe numitul docente nu l'au înimă nici Români nici Maghiarii, căci cum ne spune corespondentul, aceștia n'au vrut să aibă nici un amestec cu Români? De ce se mulțamesce păr. Serbu numai a spune, că »dacă corespondentul ar cunosc pe docentele, n'ar fi făcut nici o imputare inteligenței? Aibă curajul a ne da amărute, ca să șim și noi adevărata cauză a neparticipării inteligenței și a d-sale la un bal de binefacere. Alfel absentarea nu e motivată și mântinem »apostila.«

Răsboiul din Bucuresci scrie: La 1 Februarie stil nou intră în vigore taxele reduse pentru transportul petrolului brut și al catranului mineral de la stațiunile noastre producătoare de petrol la Buda-pesta, Oravița și Orșova. Publicul poate lua cunostință de aceste taxe la biurourile expedițiilor de mărfuri de mică iutelă.

S'a depus în Camera română un proiect de lege, prin care se cere a se autoriza ministerul domeniilor a concura în numele statului la vânzările publice de moșii și de a cumpăra pentru stat proprietăți imobiliare rurale, care ar întruni condițiunile următoare: 1. O întindere de cel puțin 2.000 de hectare. 2. Un venit de 6% la prețul imobilului. Ministerul domeniilor va pute asemenea cumpăra, fie la licitație, fie prin bună învoială, păduri de o vârstă mai mar de 50 de ani și de o întindere de 1.000 hectare cel puțin. Statul va pute vinde aceste proprietăți în loturi mici seu mari.

Ministerul domeniilor din România va cere camerei un credit de 1 milion, ca să cumpere sementă spre a o împărți cultivatorilor lipsiți de mijloce.

Cetim în »Curierul Financiar«: Ministrul Domeniilor a depus pe biroul Camerei române, proiectul de lege pentru formarea a 3 țerguri: unul de rimător la Turnu-Severin, altul la Constanța de oi și vite mari și un al treilea în Moldova de sus. Acest proiect de lege la elaborarea căruia a luat o parte din cele mai active d-nu Teodor Nica, deputat și membru în Consiliul superior de agricultură, a fost primit de Camera cu vii aplause.

Al doilea congres al corpului didactic din România se va ține în anul acesta în Iași în 18, 19 și 20 Martie.

D-șora Carlota Leria, distinsa cântăreță română, se află la Kiev, în Rusia. D-sa repörtă mari succese. In »Bărbierul din Sevilla« a secerat multe aplause în rolul Rosinei.

Monitorul oficial rus publică o dispoziție, după care țeranilor li-se permite a lua în arândă moșii de ale statului. Spre a face imposibilă această Polonilor, țeranii din Podolia, Volhinia și Ucraina la licitare nu vor depune vadiu, ci numai un certificat corespunzător în scris din partea autorității administrative și locale.

Tribunalul din Debrețin a condamnat la morte prin spânzurătoare pe birarii Georg Juhass și István Lukacs, cari au omorât pe economă stăpanului lor, fiindcă le dedea pre puțin de mâncare.

Perderile Englesilor în lupta dela Metammeh sunt de 104 morți și 216 răniți, er ale dușmanului se suiă la 3000 de morți și răniți.

Se vorbește că între corabiile chineze și franceze a fost o serioasă luptă lângă Na-Tsu.

Irredertismul român înabușit.

Sub acest titlu »Pester Lloyd« dela 30 Ianuarie n. publică în suplimentul următoarea corespondență din Bucuresci, datată 26 Ianuarie n.:

»Precum se șie Români au comun cu magistrii lor francesi inclinațiunea, d'a întortochea și suci astfel numele și întâmplările istorice, ca pe cât se poate să vină la socotela vanității naționale. Prin urmare era de prevădit, ca conferința anunțată pentru er a fostului delegat al României în comisiunea de regulare a granițelor române-ungare, d-lui N. Ionescu: »Despre epoca lui Mihaiu Vitezul,« să se scalde cu totul în acele ape de din violentul și ambițiosul Mihaiu Vitezu, căruia România îi mulțamesce între altele introducerea iobăgiei clasei țărănesci, vrea să facă cu orice preț un erou național, respective un anteluptător pentru unirea politică a tuturor țărilor locuite de Români. Cumcă Mihaiu Vitezu, — care, grație alianței sale cu Sigismund Batori al Ardélului și mai târziu cu împăratul Rudolf, sci se ridice dela rangul de Ban al Craiovei la rangul de Voivod al Valachiei și care mai târziu, folosind cu înțelepciune turburările ivite după intrarea în domniă a lui Sigismund Batori, sci aducă pentru timp trecător Ardélul și Moldova sub stăpanirea sa — a fost unul dintre puținii principii indigeni cari au pri-

CORESPONDENȚA PARTICULARA A »GAZ. TRANS.«

Budapesta, 28 Ianuarie a. c.

Domnule Redactor!

Am avut ocaziune de a mă convinge în persónă cum se lucră aici pentru realizarea idealului d-lor Tisza-Trefort. Sci că în anul acesta guvernării de aici prin esoposiția ce-o arangăz voiesc să dovedescă superioritatea covârșitoare a elementului unguresc. S'ar păre că ei s'au hotărât de a dărma până atunci toate barierele, ce mai despart pe celelalte popore de Maghiari și de a aduce astfel dovada contrară susținută de d. Trefort, că statul ungar nu este stat poliglot.

In ministeriul de instrucție și de culte domnesce o activitate febrilă spre a dărma toate piedecile ce se pun în contra curentului de maghiarisare. Er am aflat între altele, ce ți le voi împărtași cu altă acasiune, și următorul fapt:

Consistoriul din Sibiu vădend că la scóle și la celelalte institute neromâne din Brașov amblă și elevi de religiunea gr. or. a dispus să se alegă un catechet în Brașov, care să le dea instrucție în religiune.

In virtutea acestei dispoziții a fost încredințat cu misiunea acesta fostul profesor la gimnasiul românesc și de present paroch d. Vasile Voinea. Actul de alegere transpus consistoriului din Sibiu s'a trâmisi ministrului de instrucție și culte spre întărire.

După cum am aflat er ministrul Trefort a res-

FOILETONU.

Cestiunea femeilor.

(Fine).

Conferențiarul constatând că în împrejurările noastre rezolvarea cestiunii femeilor numai pe calea indegetată se poate face, indică căile pe cari se procedă spre a ajunge la această rezolvare. Pe lângă scóle de fete inferioare luterane, dice Obert, sunt cursuri pentru confecționarea hainelor și rufelor, cursuri pentru calculul comercial și industrial și pentru contabilitate, cursuri pentru institutore în grădini de copii și pentru educătoare seu pedagoge (cursul pentru contabilitate este cercetat de 19 eleve, cursul pentru croitorese de 23, cel pentru institutore Froebiliene de 13 eleve). Continuând mai departe dice, că le mai trebuie un curs pentru economie precum și un aședământ spre a formă îngrijitoare pentru bolnavi. O cultură puternică în ramurile economiei ar deschide pentru fete și anume pentru cele din clasele de jos nouă ramuri de condiții și de câștig, pentru că în ramurile economice se află persoane bine cultivate foarte rar; apoi pe lângă aceea găzdoie harnice și economice bune se caută totdeauna și pretutindena. In Germania s'au înființat scóle și cursuri economice. Instrucțiunea în aceste scóle este parte teoretică, parte practică. Instrucțiunea teoretică tractăz despre organele nutritive omenesci, despre învățatura hrănirii, despre pregătirea bucatelor, despre încălzire și iluminățiune, despre spălat și curățitul petelor, despre uneltele economice și despre mobile etc. Cursul practic cuprinde: fierberea, coccerea, conservarea fructelor, spălatul, căl-

catul etc. etc. Reuniunea de câștig a femeilor din Viena ține o scólă proprie pentru spălatul fin. In această scólă scolarile se învăț, cum se tracteze rufe fine: cum se spele, calce, împătore, curețe cămeșile bărbătesci, gulerile, marjetele, dantelele etc. etc.

Din cele de mai sus am vădit căte cursuri au înființat compatrioții noștri Sași pe lângă scólele lor de fete, pentru ca să dea fiicelor lor o cultură corespunzătoare recerșinelor actuale. Pe lângă acele cursuri cari există acuma mai au de gând să mai înființeze și alte cursuri, prin cari se pună în pozițiune pe fetele sermane, ca să câștige în mod cinstit pânea de toate zilele. Atari cursuri ar fi de lipsă și pe lângă scólele noastre române. Cursuri pentru confecționarea hainelor și a rufelor, pentru ramurile economice sunt ca pânea de toate zilele pentru fetele noastre din Brașov și mai cu sémă pentru fetele poporului din Scheiu.

Dar cine să înființeze acele cursuri? Nime altul decât proprietarii scólor noastre. Intre aceștia se află și biserica sfântului »Nicolae«. Acuma este timpul suprem, ca biserica sfântului Nicolae să se gândescă foarte serios pentru binele fiicelor sale. Acuma fetele din Scheiu nu mai pot să câștige pânea de toate zilele, pentru că li s'au închis toate drumurile de câștig. Până când existau în Brașov lănrările sute de fete și de femei din Scheiu puteau să afe ocupațiune, prin care își puteau agonisi pânea de toate zilele, dar astăzi acele au încetat mai de tot. Mulți dicu, că acele fete rămase fără de ocupațiune se bage servitoare și se ocupe locul Sécuenelor, cari vinu próste, se bagă servitoare, își câștigă bani și apoi multe se mărită după meseriași de

Unguri. In privința acesta însă sunt prejudețe și multe calamități sociale și familiare de invins.

Mai întâu ar trebui biserica sfântului Nicolae să caute doue trei fete capabile cari să le trimită la cursurile șasesci din Brașov, seu să aducă una ori doue profesore din străinătate, cari să instruzeze fetele din Scheiu.

Dar va reflecta poate cineva, că nici cele cinc clase actuale de fete nu sunt cercetate cum se cade, apoi cum vor fi cercetate cursurile acestea, cari toate presupun cel puțin o pregătire elementară? Causa pentru care scólele noastre de fete nu sunt destul de bine cercetate de fiicele poporului din Scheiu și din celelalte suburbii este de-o parte sërăcia, de altă parte prostia și îndărătnicia. Inse tocmai scopul nostru este de a combate sërăcia, care este dușmanul nostru. Dar este un dușman și mai mare și mai puternic decât sërăcia și acesta este ignoranța îndărătnică, care produce toate relele morale, materiale și sociale. Acest dușman ar prigui numai prin luminarea minții și prin nobilitarea inimii, prin îndulcirea moravurilor și prin cultivarea capacității de a câștiga flă putem goni cu succes dintre noi.

Cestiunea femeilor n'a ajuns încă la noi în stadiul acela înaintat ca la alte popore mai culte. Dar ea există și la noi, cu atât mai mult, cu cât concură datoria noastră de a înălța femeia la un grad de cultură demn de ea, cu exigențele timpului de față. Să cere dela noi să ne gândim de acuma serios la rezolvarea problemei dela care atărnă progresul, bunăstarea și cultura poporului nostru, precum și consolidarea spiritului și vieții noastre naționale.

cepută să poarte lupta în contra Porții cu norocire și cu energiă, se rămână necontestabilă. Din contră, — precum Paul Hunfalvy în opul său »Românii și pretenziunile lor« a dovedit (?) cu o agerime isbitore (?), — este un străniu anachronism de a presupune aspirațiunii naționale, în sensul șovinismului de ațî de o mare Românie, unui bărbat care poartă în caracterul său mult mai multă marca unui îndrăzneț condotier, decât a unui bărbat de stat. Cu toate acestea N. Ionescu sciu în conferința sa de erî să istorisească auditorilor săi multe și mărunt despre reacțiunea națională urmată sub Mihaiu Vitėzu în contra multiplei și streinei dominațiunii, încăt auditorul, la accentuarea însemnătății irredentiste a numitului principe, isbucni în aplause frenetice demonstrative. Fie acum că oratorul, prin espunerile ce urmau, voia să înlătore bănuiala, că nutrește în inima sa vederi irredentiste, ori că prin aplausele auditorilor s'a vățut încurajat de a face mai departe excese pe tărėmul irredentismului teoretic: d. N. Ionescu desini ce înțelege sub un irredentism leal. El nu vrea adevă să aibă nici o comunitate cu acea direcțiune, care turbură relațiunile României cu statul vecin, care vrea să seducă pe Românii Ardėului și Bucovinei de a se lėpėdă de casa Habsburg. Crede însă că guvernul Ungariei are îndatorirea de a promova pe cătă se pōte nisuițele naționale ale Românilor pe tărėmul politic și literar și că Românilor din sudul Alpilor transilvanici nu li se pōte interdice de a nu urmări cu atențiune dezvoltarea națională a fraților lor din Ardė. Dealtmintrelea speră N. Ionescu că totu va veni un timp, în care o concepțiune de drept mai lămurită nu va mai pune pică năsuințelor de unitate ale națiunii române. — E de prisos a mai adăoga esplicări acestei teorii de rezervă a irredentismului român. Totuși observă numai, că d. Ionescu nu e un tēnēr agitor, ci un politic bētrān, carele, precum însuși a mărturisit, a dus în tabăra guvernului actual precumpāniri practice, și că sala în care s'a predicat în rezervă noul evangeliu înăbușit al irredentismului, sala Ateneului din București, e locul de adunare al acelor cercuri a reședinței române, cari prin cercetarea conferințelor ce se țin acolo în toate Duminecile despre toate lucrurile posibile și neposibile politice, economice și științifice voiesc să-și dea cel puțin aerul că au o cultură profundă.*

Ignoranța istorică a corespondentului e exemplară; și nici nu pōte sci multă istorie, când este elev al lui Hunfalvy, care și-a trăit vėcul și a cărui istorie e cunoscută ca o colecțiune de basmurî scrise pentru a satisface șovinismului unguresc. Nu condotier ci principe vestit și respectat de întreaga Europa a fost Mihaiu. Nu cu ajutorul lui Sigismund a ajuns Mihaiu principe, ci cu ajutorul Turcilor. Și sciu Ungurii pentru ce? Tocmai ca să scape pe Unguri și totă creștinătatea de invasiunile turcesc. Și dacă Ungurii nu pot uita Șelimbergul, mulțămescă-și nesincerității lor. Românii au fost valul în care mai totdeuna Turcii ș'au găsit mōrtea, pentru ca Ungurii să se pōtă înțeleni în aceste țeri. Și care e recunoștința din partea lor? Persecuțiunea până la mōrte a acelor cari nu i-au lăsat să pėră.

Cătă pentru irredentism, se scie că oricare dice »mamă« și nu »anya« în ochii Ungurilor e irredentist. Dar fie convinși că, cătă timp pământul nu ne va înghiți, vom dice »mamă dragă« și nu »edes anyam.«

Falsificatorii adevărului.

Se scie că Ungurii în furia maghiarisărei au atacat în 1883 până și autorizarea școlilor particulare, supunându-le la un control sever din partea statului, impunându-le limba maghiară și căutându a desnaționalisă pe Români până și prin mijlocul școlilor plătite și întreținute de aceștia.

În revista franceză intitulată »Revue internationale de l'enseignement« din 15 Ianuarie este o corespondență din partea unui ungar, Dr. Felmeri profesor la Cluș, în care vorbind despre acea lege draconică, face în trecăt pe Români venetici pe pământul Transilvaniei. Eată pasagiul:

»Saxonii, Sėrbi ortodoxi și Romānii, cari se bucurau asemenea de o completă autonomie religioasă, nu s'au arėtat totdeuna demni de această libertate în școlile lor confesionale. Ei nu s'au temut de a falsifica geografia și istoria; așa în Transilvania se preda sub rubrica »istoria națională« istoria Sacsonilor din Transilvania, s'au istoria geuală a Germaniei; cătă despre geografia Ungariei, ea se studia într'un manual intitulat: »Siebenbėrgische Vaterlandskunde.« Bilder aus der oesterreichischen und aus der vaterlāndischen namentlich aus der Sachsengeschichte. Care este nația care ar tolera asemenea fapte care sunt chiar negarea existenței sale? Valahii, (astăți Romāni) cari n'au putut să se stabilească și să rămānă în Transilvania

decătă grația toleranței guvernului și a locuitorilor, invocă astăzi etnografia pentru a întemeia drepturile lor istorice; și-și pōte cineva închipui ce fel de virtuți civile, niște profesori plini de ură pentru Ungaria, și bucurându-se de o libertate absolută, trebuie să inspire tinerimei române....

»Este greu de a judecă în generală asupra situației învățămēntului secundar din punctu de vedere pedagogic. Întāiul loc il ocupă gimnasiile Statului, vechele colegii calviniste și în fine acele a piariștilor. Gimnasiile Romāne lasă mai mult de dorit. Pe când se socotesce cātă o școlă secundară pentru 226 de Unguri, și 1 pentru 305 Germani, proporția pentru Valahii, în număr de 2,324,000, nu este decât de 1 pentru 943 locuitori. În cea mai mare parte din școlile române, instrucțiunea este în mēnele preoților sau în a vechilor stipendiști cari, după ca au frecventat Universitățile noastre, sau cātă odată pe acele ale Belgiei sau Franciei, și cu toate că înțeleg limba Ungară, ca orice Slav sau Român ce a primit o educație superioară, nu încetăză cu toate aceste de a întreține visul fantastic despre reconstituirea unei Dacii traiane. Autonomia ce ei reclamă departe de a fi favorabilă libertății, va fi un obstacol perpetuu la toate reformele.«

»Lupta.«

Destulă cu construcțiunile.

Sub acest titlu »Curierul Financiar« publică un articol, din care estragem următoarele:

De vre-o 2—3 ani vedem desfășurându-se în țară o mare activitate și un zel extraordinar în construirea de edificii publice și private. Consiliile comunale și județene au contractat dela casa de depuneri, într'un spațiu de timp foarte scurt împrumuturi de decimii de milioane în scopu d'a clădi palate administrative, școle, casarme etc., din care unele sunt deja gata, őr altele pe cale de execuțiune. Osebitu de acestea, se mai găsesc adă depuse pe biroul Camerei un mare număr de proiecte de lege, prin care comunele și județele, cari cred că au rămas pe jos în această pornire pentru construcțiune, vinu de cer și ele autorizati d'a contracta împrumuturi dela casa de depuneri, spre a pută face la rēndu-le clădiri pentru diversele autorități publice din localitate.

Se scie că principala cauză a crizei e creșterea desordonată a importului față cu exportul. Și această creștere se esplică în parte prin însăși activitatea ce s'a desfășurat la noi pe terenul construcțiunilor de diferite naturi. Așa, de exemplu căile ferate construite în ultimii ani s'au aflate adă în construcțiune, pe care de altfel le credem ca foarte folositoare și de natură a justifica orice sacrificii, au necesitat importul de cantități considerabile de materialuri, precum șine, vagoane, locomotive etc. Ridicarea de edificii publice, județene și comunale, lucrările de edilitate, prin care s'au distins unele orașe, n'au contribuit nici ele puțin la creșterea importului. Și, dacă materialurile întrebuințate de clădiri s'ar procura din țară, n'am avea nimic de dīs, cāci banii ar rămānă aici și ar alimentă industriile s'au producțiunea națională. În fapt însă e altfel: mai toate acele materialuri se aduc din străinătate; așa întreaga ferărie necesară acoperișului și restului clădirilor ne vine din Austro-Ungaria și Englitera; varul din țară care până mai ieri se întrebuința aproape exclusiv în construcțiune a început a fi înlăturat și înlocuit mai pe totă linia cu cimentu francez sau nemțesc: grindile de lemn și colonele de piramidă, facu dela un timp loc grindilor și colonele de tuciu, care scim că nu se fabrică în țară și cu materialuri din țară. La cea mai mare parte din edificii publice, mai întreaga lemnărie, de care suntem atāt de bogat, cum sunt parchetele, ușile, ferestrele, etc. au început să se aducă din străinătate. Așa că, dacă am face calculul materiilor unei clădiri, fatalmente ar trebui să recunoșcem, că 3 din 4 părți sunt importate, osebitu de aceea că chiar brațele întrebuințate la lucru sunt în mare parte străine.

Acastă împrejurare nu face decât să agraveze și mai mult situația comerțului nostru exterior, să sporască imporul, pe când esportul n'are nici o șansă de reprindere, să mărească cu alte cuvinte criza prin emigrarea puținului aur, ce a mai rămas în țară. Iată pentru ce suntem adă siliți să dicem județelor și comunelor: destulă cu construcțiunile! Să încetăm pentru un moment cu cheltuelile cari au de rezultat sporirea importului materiilor străine pe care le plătim în aur; să așteptăm să trecă criza.

SCRIRI TELEGRAFICE.

Pesta, 3 Februarie. — Deputații sėrbi au ținut erî înainte de amėdi și după amėdi în continuu conferință, care în privința programei politice bisericesc pe temeiul legilor existente a ajuns la o deplină înțelegere.

Turocz-sz. - Marton, 3 Februarie. — Banca de acțiuni a Ungariei de sus »Tatra« s'a constituit erî avėnd un capital în acțiuni de 800,000 fl., dintre care 320,000 fl. s'au încasat deja.

Viena, 3 Februarie. — Consiliul direcțiunii teatrului orașănescu ars a hotărīt în adunarea generală să presinte proiectul pentru noua construcțiune înaintea hotelului »Metropole.«

DIVERSE.

Balul Reuniunii femeilor române de Sămbătă s'era a justificat pe deplin renumele lui precum și așteptările publicului. El a fost mai splendid și mai bine cercetat, ca în cei doi ani din urmă. Până pe la 10 ore furnicau trāsurile prin stradele Brașovului îndreptându-se toate spre Redută. Pe la orele 9 sala Redutei era aproape plină și părechile dansatōre sburau în sunetul muzicii militare. Era un spectacul încântător a vedē frumoșă cunună de dame și domnișōre parte în toaletă de balu parte în drăgălașul costum românesc în culorile cele mai vesele și variate. Președinta Reuniunii D-na Eufrosina G. Ioan făcea onorurile în fruntea sălei, unde vădūrăm și pe d-na președintă a Reuniunii femeilor catolice și alte dame distinse din Brașov.

Jocurile au fost foarte animate și variate, și cu plăcere am observat, că »Romana« s'a jucat cu mai multă precizie ca altă dată. Dacă este vorba de farmecul, grațiile și eleganța damelor și domnișōrelor noastre, atunci cuvine-se să lăsăm pe străini a vorbi. Ei sunt cu toții de părere, că Romāncele noastre sunt încântatōre și prin figură, și prin gustul îmbrăcămintei și prin purtare. Dar care a fost »regina?« Pentru noi toate erau, toate ne-au stăpānit întreaga sēră, făcēndu-ne să uităm grijile țilei. Dintre notabilitățile orașului, cari au asistat la această frumoșă petrecere notăm pe d. generalu de brigadă Fischer, d-nii colonelii br. Hugel și Benda și alți mai mulți oficeri din toate corpurile, vice-comiteii Roll, căpitanul orașului Hiemesch și alții. În fine observăm că succesul acestei sēri avem să-l mulțămim în prima linie comitetului aranjatoru care a corēspuns tuturor așteptărilor.

**

Un patu regal și monumental. — Regele din Dahomey are să primescă în curēnd un patu pe care l'a comandat la Hamburg și care a fost imbarcat pe unul din vapoarele cari facu serviciul pe cōsta occidentală a Africei. Piciōrele acestei mobile domestice sunt puse pe roțile de metal aurit, astfel că pōte să fie transportat, după voință, dintr'o cameră într'alta. Lemnul din care este făcutu acestu patu este sculptat, pernele sunt de mētase roșie, perdelele de satin brodat cu fir de aur. Partea de d'asupra este plină de alegorii, și în mijlocu este împodobit cu pene de struț. Acestu patu are o lungime de 4 metri și o lățime de 3 metri, astfel că M. S. Nėgră pōte să se culce cum îi va plăcea.

BIBLIOGRAFIA.

Predice de vėndut. — Se mai află esemplare de vėndut la subscribulu în T. Sarvadu u. p. Tasnadu din opul intitulat: »Predice pentru Duminecile de peste an, compuse și lucrate după catechismul lui Deharbe de Vasiliu Criste, preotul Zalnocului, dela Dumineca Vameșului și a Fariseului până la Dumineca X după sf. Rosalii.« Aceste predice s'au dat la lumină cu concesiunea guvernului diecesan Gherlanu în tipografia diecesană. Acei onor. d-ni preoți, cari doresc a avē opul completu, să binevoiască a cere Tomul I. până mai am încă, cāci cu ajutorul lui Dumneșu sunt aproape de fine cu lucrarea Tomului al II-lea. Prețulu Tomului I. e 1 fl. 55 cr. trimițēndu-se banii înainte, őr trimițēndu-se în urmă, cu spesele postale mai mult la esemplar.

Vasiliu Criste,
preotul gr. cat. al Tășnadului și Sarvadului.

Renumitul și admirabilu metodu de vindecare a d-lui Prof. Dr. Albert, Paris, Place du Trone 6, recunoscut de cātri cele mai mari autorități medicale, se pōte recomandă fie-căruia, care suferă de epilepsie, de cărcei și de nervi. Adreseze-se dar fie-care bolnavu cu totă încrederea la mai sus numitul și mulți, cari pōte au desperat, voru recăștigă sănătatea lor. În casa d-lui profesor găsesc toți cei ce suferă decărcei un adăpost liniștit, cai lipsiți de mijloc se voru luă în considerare; după cum aflăm, prețurile sunt foarte eține în raport cu orașul cel mare. Tratarea prin corespondență după trimiteră unui istoric exact al bolii. Se mai observă încă, că Prof. Dr. Albert numai în urma unor rezultate invederate pretinde onorari.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu

Cursul la bursa de Viena

din 31 Ianuarie st. n. 1885.

Rentă de aur ungară 6%	—	Bonuri croato-slavone	101.—
Rentă de aur 4%	98.25	Despăgubire p. dijma de vin	98.75
Rentă de hârtie 5%	94.45	Imprumutul cu premiu ung.	119.50
Imprumutul căilor ferate ungare	146.25	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	118.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (1-ma emisiune)	98.60	Renta de hârtie austriacă	83.55
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (2-a emisiune)	122.—	Renta de arg. austr.	84.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostiu ung. (3-a emisiune)	107.50	Renta de aur austr.	106.85
Bonuri rurale ungare	102.—	Losurile din 1860	138.50
Bonuri cu cl. de sortare	101.50	Acțiunile băncii austro-ungare	867.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	101.—	Act. băncii de credit ung.	314.—
Bonuri rurale transilvane	101.75	Act. băncii de credit austr.	304.60
		Argintul — Galbin	5.80
		impărătesc	9.77 1/2
		Napoleon-d'or	60.35
		Mărci 100 imp. germ.	123.60
		Londra 10 Livres sterlinge	

Bursa de București.

Cota oficială dela 19 Ianuarie st. v. 1884.

	Cump.	vënd.
Renta română (5%)	—	—
Renta rom. amort. (5%)	93 1/4	—
convert. (6%)	86	—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	31	—
Credit fonc. rural (7%)	96 1/4	—
" " (5%)	81 3/4	—
" " urban (7%)	93 1/4	—
" " (6%)	88	—
" " (5%)	80 1/2	—
Banca națională a României	1190	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	270	—
" " Națională	220	—
Aur	15 1/4 %	—
Banconote austriace contra aur	—	—

Cursul pieței Brașov

din 3 Februarie st. n. 1885

Banconote românesce	Cump.	8.50	Vënd.	8.54
Argint românesc		8.38		8.45
Napoleon-d'or		9.75		9.77
Lire turcesce		10.98		11.—
Imperiali		9.98		10.—
Galbeni		5.70		5.72
Scrisurile fonc. » Albina		100.50		101.—
Ruble Rusesce		128.—		129.—
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singuratiche din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturii.)

Acei domni abonați ai noștri, cari au plătit prețul abonamentului pe jumătate de an s'au pe un an, înainte de 1-a Aprilie 1884, sunt rugați a ne trimite diferența prețului urcatu dela 1 Aprilie 1884, care pentru Austro-Ungaria face 2 fl., ér pentru România 8 lei.

ADMINISTRAȚIA „GAZ. TRANS.“

Minunea industriei.

Numai fl. 3.75

costă la mine de ađi încolo o escelentă, regulată și de sine luminătoare

Pendulă cu bătaie

bate orele întregi și jumătățile de ore, cu 2 punți bronzăți, în pervasă de nucleu luxos, forte finu poleit, cibucit, cu tablă arătătoare prea frumoasă, care este împreună cu masă de luminat brevetată și luminează noaptea de sine, așa că se poate îndată vedea la că e ciasur și e far' de a mai aprinde lumina. Pentru puterea de luminat

garantez pe 10 ani în scris

tocmai precum garantez pentru buna imblare a ciasului. Eu sunt unicul inventator al acestor ciasornice și le vënd numai de aceea așa de eftin, pentru că am vre-o 1300 bucăți în deposit și am lipsă de bani gata. Ciasornicele aceste au costat înainte cu 3 luni încă întreit de-cum costă ađi. Fiecare ciasornic e provădit cu patentă. Pachetarea se face în lăđi. Ciasornicele comandate se espedeză de 3 or' pe și prin remburse s'au plăind înainte. A se comanda la

I. H. Rabinovics

Fabrica pendulelor luminătoare
WIEN. Leopoldstadt, Schiffamtsgasse Nr. 20.

Mersul trenurilor

pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a căii ferate orientale de stat reg. ung.

Teiuș-Arad-Budapesta			Budapesta-Arad-Teiuș.			
	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus		Tren de persoane	Tren omnibus
Teiuș	2.39	9.50	8.20	Viena	8.25	8.35
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10	Budapesta	8.00	6.55
Vințulu de jos	4.04	11.09		Szolnok	11.14	12.28
Șibot	4.35	11.43		Arad	3.35	5.30
Orăștia	5.02	12.13		Glogovaț	4.00	6.20
Simeria (Piski)	5.44	1.22		Gyorok	4.16	6.39
Deva	6.05	1.48		Pauliș	4.47	7.19
Branicica	6.34	2.21		Radna-Lipova	5.02	7.39
Ilia	7.01	2.54		Conop	5.25	8.11
Gurasada	7.15	3.09		Bêrzova	5.57	8.49
Zam	7.49	3.48			6.18	9.18
Soborșin	8.32	4.37		Soborșin	7.11	10.27
Bêrzova	9.19	5.30		Zam	7.48	11.18
Conop	9.40	5.58		Gurasada	8.22	11.57
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24	Ilia	8.40	12.27
Pauliș	10.32	6.56	8.41	Branicica	9.02	12.57
Gyorok	10.48	7.15	9.01	Deva	9.32	1.45
Glogovaț	11.17	7.48	9.30	Simeria (Piski)	10.12	2.58
Arad	12.32	8.05	9.45	Orăștia	10.47	3.46
Szolnok	12.00	8.45	6.10	Șibot	11.14	4.20
Budapesta	4.00	2.10	7.27	Vințulu de jos	11.46	5.06
Viena	7.44	6.40	—	Alba-Iulia	12.21	6.15
	6.20	—	—	Teiuș	12.53	7.00

Arad-Timișoara		Simeria (Piski) Petroșeni		
	Tren omnibus	Tren de persoane	Tren omnibus	
Arad	6.00	12.30	Simeria	3.08
Aradul nou	6.26	12.54	Streiu	3.45
Németh-Ságh	6.51	1.19	Hățeg	4.33
Vinga	7.28	1.50	Pui	5.19
Orczifalva	7.49	2.12	Crivadia	6.05
Merczifalva	8.09	2.30	Banița	6.43
Timișoara	8.58	3.15	Petroșeni	7.00

Timișoara-Arad		Petroșeni-Simeria (Piski)		
	Tren de persoane	Tren omnibus	Tren omnibus	
Timișoara	12.25	5.00	Petroșeni	8.56
Merczifalva	1.16	5.56	Banița	9.37
Orczifalva	1.34	6.16	Crivadia	10.09
Vinga	2.04	6.50	Pui	10.48
Németh-Ságh	2.25	7.11	Hățeg	11.26
Aradul nou	2.54	7.44	Streiu	12.06
Arad	3.10	8.00	Simeria	12.37

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile gróse

Cea mai eftină gazetă ilustrată în toată lumea este de buna seamă Unica gazetă română populară:

Cățile Săteanului Român

CARE ȘI-A ÎNCEPUT CURSUL AL X-LEA

și ese în Gherla la „Cancelaria NEGRUȚIU“ în fie-care lună regulat în numeri câte de o coală și mai bine.

Fie-care număr este ILUSTRAT cu 2-3 ICOANE.

Prețulu de abonamentu pe anul întreg e numai 1 florin v. a.

Noi am făcut și vom face din parte-ne totu ce ne va sta în putință, ca pentru neînsemnata sumă de 1 floren v. a. să dăm poporului român o foie bună și dragălașă de învățatură și petrecere pentru toți Români: — facă și inteligența română totu posibilul, ca poporul român împreună cu tinerimea română mai cu puțină scință de carte să afe că există această foie; și suntem siguri, că peste puțin ea va străbate în casa și a celui mai săracu țeran, care scie numai ceti cătu de puțin. Numai de atăta rugam pe domni preoi și învățatori: să spună poporului, că există o gazetă scrisă în limba lui și să îndemne pe cărturarii aceleia ca să ceră dela noi un număr de probă, care îlu trimitemu gratisu fie-cui, îndată ce ni-lu cere.

Abonații voru căpeta gratisu de totu și mai multe portrete și icone de mai mare prețu decât e întregu prețulu de prenumerație.

1-3

Zambach și Gavora

Fabrică de vestminte și recuisite bisericesci de ritu latin și grecu

în Budapesta. strada Vațului, Váci utca Nr. 17.

Falonu s'au Odăjdi, Albe, Stihare, Dalmatice, Baldachi un prapuri. Tóte felurile de stéguri, și pentru societăți industriale (și pentru pompieri) Covoru pe

altariu, potiruri, Pietohlebnica, cadelnițe, Pacificaltu, candelu de altar, policandre pentru biserică, Ripide, Chivotu, cărți de Evangeliă etc.

Comande se efectuesc promptu. — Obiectele, care nu voru conveni, se voru schimbă cu altele.